

met een beroep op De Maistre, dat gedationaliseerde mensen vreemde wezens zijn.

De vraag kwam daarna, hoe het stond met het tractaat, dat, zo vervolgde mr Rutgers zijn betoog, thans voor ons ligt.

Doet het tekort aan de eis, dat de Nederlandse souvereiniteit niet mag worden aangetast?

Vergeleek men het toen voorliggend verdrag met wat oorspronkelijk was voorgesteld, dan bleek, dat de zelfstandigheid van de afzonderlijke staten werd ontzien.

Gewezen werd op het feit, dat een staat zich met opzegging na twee jaren aan het lidmaatschap van de bond kan onttrekken. Maar gerust was de heer Rutgers lang niet. Hij gevoelde veel voor de aansluiting bij de Volkenbond, maar „ten opzichte van de souvereiniteit was hij niet gerust”. Indien wij ongelimiteerd kunnen worden gebonden, dus was de conclusie waartoe hij kwam, zonder eigen medewerking, zouden wij ons vooralsnog van toetreding behoren te onthouden.

Nu kan het ons, wat die slotzin betreft, niet ontgaan, dat mr Rutgers hier de weg voor zich en zijn partijgenoten open wilde houden.

Iets wat zijn betoog niet versterkte. Dit moet worden toegegeven. Maar dit neemt toch niet weg, dat de a.r. partij toen in elk geval nog wist wat souvereiniteit betekende en niet meende, dat men daaromtrent, als ook omtrent gerechtigheid en andere zeer aangelegene punten heel goed kan redeneren met socialistische en humanistische, zoals thans in grote luchthartigheid wordt beweerd.

Maar voorerst genoeg. Wij willen in een volgende brief nog iets zeggen over deze discussie van dertig jaar geleden.

Met hartelijke groeten en heilbiede, uw toegenegen

MARNIX.

KERKNIEUWS

Beroepen te:

Brouwershaven, J. Kelzer te Leiden.
West-Borneo (omgeving Tedeback), door de kerken van
Bedum, Groningen, Haren, Hoogkerk, Onderdendam en
Onnen, W. Boessenkool te Middelstum.
Bilthoven, A. H. Algra, te Waardhuizen.
Breukelen, W. v. d. Lingen te Alkmaar.

— BEROEPBAAR. De classis Utrecht-Breukelen besloot de prop. L. A. F. Godschalk beroepbaar te stellen in onze kerken.

— AFSCHIED EN INTREDE. De H. J. de Vries hoopt op 14 October afscheid te nemen van de kerk te Elindhoven wegens vertrek naar Berkel.

— De W. Boessenkool zal op 21 October a.s. bevestigd worden te Capelle a. d. IJssel door de D. K. Wielenga.

— De A. R. Bosman is voornemens op Zondag 14 Oct. afscheid te nemen van de gemeente te Gorinchem, om Zondag 21 Oct. zijn intrede te doen te Ten Boer, na bevestigd te zijn door de H. J. Zwarts te Ten Post.

— Candidaat K. Deddens te Kampen is voornemens 28 Oct. a.s. intrede te doen te Hoek, na bevestiging door zijn vader, Prof. P. Deddens te Kampen.

— DS J. VAN DIJK te Schildwolde zal van 9 Maart tot 1 Sept. 1952 naar Brazilië vertrekken, om werkzaam te zijn onder de emigranten aldaar.

de strijd voor het Koninkrijk Gods. Met het oog op die verwerkelijking worden nu machtige organisaties in het leven geroepen. En als het zover mag komen, dat velen de goede principes overnemen en gaan beleven, dan wordt het naar hun vaste overtuiging vast en zeker goed. Want dan en zo ontvangt men Gods zegen. Die moet dan als vanzelf komen. Die volgt als automatisch op de ijverige propaganda der principes. Wordt het ten slotte toch niet zo als men dat verwacht had, dan blijkt dat men de „beginselen” nog niet voldoende heeft bestudeerd en uitgewerkt en dan gaat men de zaak opnieuw onderzoeken en uitwerken om het daarna nog eens te proberen.

Intmiddels gaat ook met en door deze mensen het kerkelijk bedrijf ongestoord voort, het draait steeds op volle toeren. Men geeft God keurig en precies al wat Hem toekomt.

Maar wie ziet niet de afgrond onder dit alles?

Weet men niet hoe God over deze lieden oordeelt? De HERE walgt van hun gedoe. Het is tegen mensen van dit slag, dat Jesaja uitriep: Hoort het woord des HEREN, gij oversten van Sodom! leent het oor aan de onderwijzing van onze God, gij volk van Gomorra! Waartoe dient Mij uw menigte van slachtoffers, zegt de HERE: zat ben Ik de brandoffers van rammen en het vet der mestkalveren; en in het bloed van stieren, lammeren en bokken heb Ik geen lust! Wanneer gij komt om voor Mijn aangezicht te verschijnen, wie heeft dit van uw hand geëist: Mijn voorhoven te betreden? Gaat niet voort leugenachtige offergave te brengen: een gruwel-branding is ze Mij. Nieuwemaansdag en Sabbath, samenkomsten uitroepen — Ik verdraag geen goddeloosheid en feestgedrang! Uw nieuwemaansdagen en uw hoogtijden haat Mijn ziel, zij liggen op Mij als een last. Ik ben moede ze te dragen! En als gij uw handen uitbreidt, bedek Ik Mijn ogen voor u; ook als gij het gebed vermenigvuldigt, Ik hoor het niet.....

— ZAAMSLAG 1651—1951. INGEBRUIKNEMING KERKGEBOUW. Vrijdagavond 5 Oct. werd het mooie kerkgebouw van de Geref. Kerk te Zaamslag officieel in gebruik genomen. De kerk is ontworpen door de jeugdige architect Solinger uit Aardenburg, die hiernaast zijn eerste schreden gezet heeft op het pad van de kerkbouw. In de enigheid des geloofs, die er tussen bouwcommissie en architect bestaat, kon in volledige overeenstemming een gebouw ontworpen worden, waarin de belijdenis tot uitdrukking komt, dat niet het sacrament, doch het Woord in de eredienst centraal is. Alles richt zich op de kansel.

In dit kerkgebouw, dat Vrijdagavond tot de laatste

plaats bezet was, mocht vóór de overdracht, de plaatselijke predikant, ds A. I. Krijtenburg, de eerste Dienst des Woords houden. Na de gebruikelijke liturgie bedienende de predikant het Woord uit 2 Tim. 2:9: „Maar het Woord Gods is niet gebonden”. Bij een terugblik over de laatste zes jaren, kunnen we, aldus de pred., niet anders dan de verrassende zegeningen des Heren opmerken. Zes jaar geleden werd alle geestelijke gemeenschap door de classis met ons verboden en stonden we, beroofd van alles, aan de weg. We waren arm naar wat ons in het oog der mensen kerk deed schijnen, doch rijk in wat ons in het oog des Heren kerk deed zijn. Dit gebouw met zijn sober sierlijke lijnen en eenvoudige schoonheid is een waardiger plaats voor de eredienst dan het schoollokaal waarin we tot nu toe moesten vergaderen. Het is nu juist drie eeuwen geleden, nl. in het jaar 1651, dat de eerste kerk der Reformatie in Zaamslag geïnstitueerd werd en de eerste predikant bevestigd. Enkele jaren later verrees een kerkgebouw, dat hier nog steeds te vinden is. Is er verband tussen 1651 en 1951? De beantwoording van deze vraag is een levenskwestie. Immers, is dit nieuwe gebouw gekomen bezijden, of staat het nog steeds op de brede heilweg van Chr. kerkbouw? Is dit kerkbouw of sectebouw?

De Krijtenburg ging in een uitvoerig kerkhistorisch overzicht er op in, hoe gebleken is, dat ondanks de deformatie der kerk, Paulus' lofzang op het niet gebonden Woord des Heren, bewaardheid werd. Hoe ondanks het feit, dat ook het oude gebouw van 1651 nog in Zaamslag staat, dit nieuwe gebouw geen secte-, doch kerkbouw is van doodgewone, eenvoudige gereformeerden.

Satan gaat steeds voort met zijn aanvallen op de kerk zoals dit de laatste eeuwen gebleken is. Maar in de reformatie die Christus steeds weer gaf, bleek de continuïteit van de Woorddienst gewaarborgd. Het was deformatie toen Satan's aanval gelukte bij een Gerefor-

meerd volk, dat op zijn lauweren was gaan rusten, dat in zijn grote gebouwen en aantallen meende het ver gebracht te hebben. Maar een doodse, dorre leer kreeg de overhand en een vreselijke hiërarchie, door de Post van Axel terecht getypeerd als de klauw van het beest, deed haar intree. Door Gods genade werden we ervoor bewaard in het slob van de secte terecht te komen. Beware God er ons voor, dat deze geschiedenis onder ons zich zal gaan herhalen. Daarom is deze blijde avond van grote verantwoordelijkheid. Dreigend is het gevaar, dat de liver gaat verslappen en de liefde verkoelen. De bouwcommissie kan haar werk beëindigen, maar de bouw gaat door. In die bouwcommissie zit gij allen. Bewaar des Heren Woord, aldus besloot de predikant en de Here zal ook u bewaren. En voorts zij onze bede: Kom, Here Jezus, ja kom haastiglijk.

Na beëindiging van de dienst riep ds Krijtenburg een welkom toe aan de gemeente, ds en mevr. Lok van Stadskanaal, de afgevaardigden van de classis Zeeland en genabuude kerken, de architect en mevr. Solinger, burgerlijke autoriteiten, waaronder B. en W.

Als eerste predikant van Zaamslag na de vrijmaking voerde ds Lok het woord, die zijn gelukwensen aanbood en met zijn oude gemeente de moeilijke beginjaren naging. Bij de aanblik van dit kerkgebouw zei ds Lok, dat hij, zonder enige tot gelding brenging van oude banden die hier liggen, kon zeggen, dat hij in een gebouw van zulke sobere, maar daarom mooie eenvoud de laatste tijd nog niet gesproken had, al had hij in verschillende nieuwe kerkgebouwen in ons land de Dienst des Woords mogen vervullen.

Wij mogen niet jammeren, dat er nu in Zaamslag een vierde gebouw bijgekomen is. Dat gemimmer komt in de H. Schrift niet voor. Daar is wel het geweest, dat niet alle gevangenen zich hebben vrijgemaakt, en dat geweest mag ook hier vanavond zijn. In de rechte dankbaarheid voor wat de Here u geschonken heeft.

Hierna voerden het woord de voorz. van de Bouwcommissie, br L. Scheele, de afgevaardigden van de classis en de zusterkerken, waarbij ook diverse cadeaux, die alle wel niet te zien, doch ook weer niet „onzichtbaar” waren, werden aangeboden. Dhr L. Hamelink bood namens de gezamenlijke jeugdverenigingen een keurig doopvont aan, terwijl 'n br der gemeente een kanselbijbel uit 1657 schonk. Architect Solinger prees de moed van de kerkeraad om aan een nog jeugdig architect dit werk op te dragen, en was vol lof over de samenwerking, die in de eenheid des geloofs geworteld mocht zijn, waardoor dit gebouw met 'n zodanige inrichting tot stand mocht komen.

Nadat ds Krijtenburg allen hartelijk had dank gezegd, zong de gemeente nog Ps. 135:8, 11 en 12, dankte ds Lok de Here en werd deze mooie avond gesloten.

— KLEDINGACTIE AMBONEZEN TE EYSDEN. Misschien hebt U in ons „Gereformeerd Gezinsblad” al gelezen, dat er veel warme winterkleding nodig is voor de Ambonezen te Eysden. De diaconie van de Geref. Kerk te Maastricht probeert met spoed, voordat de erge koude aanbreekt, zoveel mogelijk kleding te verzamelen.

Langs deze weg komt ze ook tot U en vraagt U met de meeste klem om, voorzover U dat nog niet hebt gedaan, na te gaan of U niets hebt te missen.

Stuurt U het dan vandaag nog! Het is bitter, bitter Uw pakket wordt met dankbaarheids ingewacht bij br. B. H. van Wijk, p/a de Heer H. Laisma, Capucijnstr. 6, Eysden.

De Diaconie der Geref. Kerk te Maastricht.

ten openscheurt voor de heerlijkheid van zijn genade-woord en plasregens van zegen neerdalen — dan zijn het weer de mannen die door deze afval werden beheerst welke dit wonderlijke genadewerk Gods in bloed en tranen trachten te verstikken. En in vele landen is hun dat gelukt.

En zo komt tot ons de klemmende oproep om ons om Gods wil en door zijn genade en met alle kracht te wachten voor en te verzetten tegen deze en iedere andere afval!

Dit is een roeping waarbij het gaat om leven en dood.

Wie de geesten kan beproeven, ziet hoe alle, maar speciaal de genoemde twee vormen van afval ons rusteloos bedreigen. En onze kinderen met ons! Met het oog op deze dreiging zullen we voortdurend vrezen. Als Paulus geworsteld heeft met deze afval, waardoor nagenoeg het ganse Joodse volk is ondergegaan, schrijft hij de bekende woorden: wees niet hooggevoelende, maar vrees. Want is het, dat God de natuurlijke takken, d.w.z. de Joden, die afvielen, niet gespaard heeft, ziet toe, dat Hij ook mogelijk u, indien ge ook tot deze afval komt, niet sparen zal (Rom. 11:20, 21).

En daarom zullen we moeten doen wat alleen deze afval ontdekken en overwinnen kan!

Dat is het dagelijkse, ingespannen, geestelijke horen naar des HEREN woord, zoals Hij dat door middel van de Schrift, direct, verdoemend en verlossend tot ons spreekt! Zo, maar ook zo alleen wordt de arglistigheid van ons hart, dat tot deze afval altijd bereid blijft, ontmaskerd, geoordeeld en gebroken. Zo, maar zo ook alléén, komt het tot een waar, levendig, hartelijk vertrouwen op God alléén. Een vertrouwen, dat alle weerstanden overwint en breekt. En zo, maar zo ook alleen komt het tot een dagelijks wandelen met God, waardoor de grote afval onmogelijk wordt.

De

Do

De Ch over een telijke v nezië.

Na er oud. C. Cnossen, besluit a

De Ge

a, een verzorgb onzer ke aanwezig jare voo zenden;

b, een vengeno houdende beroepen tekend b

c, een het verz voorstel overw

a, dat, Semaran de comp

b, dat op het v van Sem arbeid v

classis G wat nodi besluit

1, niet tavia;

2, van van Bati Groninge

In de ses mede tinga, w tot lecto

De H. van de (pondentie voldoen i Afrika i deze kerl

Hierbij nader or de Kerk te wende derende

De con op een v doorgaf e veriening in brede voorstel consequ N.G.B. B kerken it

De Jon waarop e den onde

De Ma deze con art. 86 i hulp verli

De Vis dat hij iets betef

Bovend i.z. het c in corres

Deze b commissi de kerke dentie is

De H. tussen m lingen va sen nu ne lingen no

zijn eenv K.O. spre heeft gee

De Vin liehting o dige voor het was

paalde re Prof. S vorige be lingen v

voor elk bedenkings Helpman.

De de de praese sluiten t.n

De Jon te lezen, wenden t